

Lovforslag nr. L 33. Fremsat den 10. oktober 2002 af Undervisningsminister (Ulla Tørnæs)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

(Deltagerbetaling, lokalråd m.v.)

§ 1

I lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 7. juli 2000, som ændret ved § 63 i lov nr. 145 af 25. marts 2002 og § 45 i lov nr. 418 af 6. juni 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Almen voksenuddannelse tilbydes på de amtskommunale voksenuddannelsescentre, jf. § 12. Et voksenuddannelsescenter kan efter amtsrådets bestemmelse være organiseret i afdelinger. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om afdelinger.«

2. I § 4, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »og en afdeling«: »eller ved to afdelinger«.

3. § 6 affattes således:

»§ 6. Amtsrådene afholder de udgifter, der er forbundet med undervisningsvirksomheden på amtskommunale uddannelsesinstitutioner, der udbyder almen voksenuddannelse, jf. dog stk. 2-4. De undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, skal stilles til rådighed for kursisterne uden betaling, jf. dog stk. 6.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at amtsrådet for alle fag skal afkræve

kursisterne betaling for at deltage i undervisning og prøver og de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der fastsættes af undervisningsministeren, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. For fagene dansk, matematik, engelsk samt dansk som andetsprog udgør deltagerbetalingen 100 kr. pr. fag.

Stk. 4. Det i stk. 3 nævnte beløb reguleres hvert år med virkning fra den 1. august med satsreguleringsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10. Reguleringen sker på grundlag af det på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding. Når reguleringen efter afrunding giver anledning til en forhøjelse eller nedsættelse af beløbet, bekendtgøres dette af undervisningsministeren.

Stk. 5. Indbetaling af deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2 og 3, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan bestemme, at kursisterne i begrænset omfang selv anskaffer undervisningsmidler."

4. I § 14, nr. 5, indsættes efter »inden for«: »minimums- og«.

5. I § 15, stk. 2, udgår »gebyr eller«.

6. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved afdelinger, jf. § 3, stk. 1, kan amtsrådet nedsætte lokalråd. Et lokalråd kan være fælles for flere afdelinger. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om lokalråds sammensætning og beføjelser.«

§ 2

I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 179 af 15. marts 2002, som ændret ved § 4 i lov nr. 274 af 8. maj 2002, § 5 i lov nr. 275 af 8. maj 2002, § 66 i lov nr. 292 af 15. maj 2002 og § 54 i lov nr. 418 af 4. juni 2002, foretages følgende ændringer:

1. I § 19, stk. 1, nr. 5, indsættes efter »inden for«: »minimums- og«.

2. § 29, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, at amtsrådet for alle fag skal afkræve kursisterne ved studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne betaling for at

deltage i undervisning og prøver og de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der fastsættes af undervisningsministeren.«

3. § 29, stk. 11-14, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 11. Indbetaling af deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver.

Stk. 12. Reglerne i stk. 2-11 finder ikke anvendelse, hvor der i øvrigt er fastsat bestemmelser om betaling for undervisningen.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2003.

Stk. 2. Regulering af det beløb, der er nævnt i § 6, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, sker første gang med virkning fra den 1. august 2004.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Fsva. forslaget afsnit om centerstruktur og deltagerbetaling for undervisning efter lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre (avu) samt lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (hf), henvises der til Folketingstidende 1999-2000, Folketingets Forhandlinger, spalte 2098, 5099, 5431 samt Tillæg A, spalte 3438, 3416, Tillæg B, spalte 415 og 418 og Tillæg C, spalte 460.

Med lov nr. 260 af 12. april 2000 blev der på VUC-området indført en model med efterspørgselsstyring kombineret med differentieret deltagerbetaling. Der blev indført en egentlig deltagerbetaling for en række af de fag, som i dag ikke er centrale grundfag. Hensigten var en bedre økonomistyring og kvalificering af efterspørgslen.

Efterspørgselsmodellen indebærer efter den gældende lov, at det enkelte amtsråd fastsætter takster og deltagerbetalingens størrelse inden for et loft. Loftet over deltagerbetalingen fastsættes på et niveau, der kan sammenlignes med andre voksen- og efteruddannelser, men samtidig tager hensyn til, at målgruppen er kortuddannede.

Efterspørgselsstyringen indebærer i modsætning til udbudsstyring og økonomisk rammestyring, at bevilningerne følger den faktiske uddannelsesefterspørgsel. Efterspørgselsstyringen er dermed et smidigt styringsystem, der automatisk sikrer, dels at finansieringen ledes der hen, hvor uddannelsesbehovet og efterspørgslen er, dels at institutionerne dermed har et kraftigt økonomisk incitament til at tilpasse udbud og kapacitet til det faktiske uddannelsesbehov og den faktiske efterspørgsel på de enkelte områder.

Med en efterspørgselsmodel følger et behov for at kvalificere og styre efterspørgslen, dels inden for det enkelte uddannelsesområde, dels mellem uddannelsesområder. Kvalificeringen af efterspørgslen skal sikre, at forbrug af uddannelses tilbud afspejler et reelt

behov, og at valget af uddannelses tilbud er velovervejet. Styringen af efterspørgslen skal sikre, at forbruget af uddannelses tilbud kan holdes inden for de økonomiske rammer, som samfundet kan stille til rådighed for uddannelsesindsatsen. Deltagerbetaling er et enkelt og ubureaukratisk styringsinstrument, som er velegnet til dette formål.

Med efterspørgselsstyring og deltagerbetaling på en række uddannelsesområder, som i et vist omfang tilbyder beslægtede, men ikke nødvendigvis identiske, uddannelses tilbud, er det desuden nødvendigt at sikre en rimelig balance mellem deltagerbetalingsniveauerne på de forskellige områder. Det er nødvendigt både af konkurrencemæssige hensyn og af hensyn til at sikre, at uddannelsesefterspørgslen ikke styres alene af økonomiske overvejelser om, hvor et uddannelses tilbud er billigst.

Også den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau, de såkaldte AUF-uddannelser, er omfattet af efterspørgselsstyring, og med lov nr. 148 af 25. marts 2002 blev deltagerbetaling indført som et generelt styringsinstrument på AUF-uddannelserne.

Dermed eksisterer der et potentielt konkurrenceforhold mellem visse af de uddannelses tilbud, som udbydes på henholdsvis VUC-området og den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau samt i en vis udstrækning aftenskolerne og private udbydere.

Med lovforslaget sikres mere lige konkurrencevilkår mellem voksenuddannelsescentres (VUC) udbud af avu-fag og hf-enkeltfag, aftenskolerne, uddannelser under Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering og private udbydere, jf. de ændringer af deltagerbetalingen, der er foretaget på det øvrige offentlige udbud af voksenuddannelse. Med lovforslaget gennemføres således den harmonisering af niveauet for deltagerbetaling, som var forudsat dels i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering m.v., dels i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om støtte til folke-

oplysende voksenundervisning m.v., som begge blev vedtaget i foråret 2002. Ændring af lov om bestyrelse for Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering skete ved § 1 i lovforslag nr. L 78, fremsat den 30. januar 2002, nu lov nr. 148 af 25. marts 2002, og folkeoplysningsloven blev ændret ved § 1 i lovforslag nr. L 79, fremsat den 30. januar 2002, nu lov nr. 149 af 25. marts 2002. Der henvises til betænkningen til L 79, hvor det fremgår at "undervisningsministeren har for at imødekomme kritik af lovforslaget for at føre til konkurrenceforvridning mellem folkeoplysende foreninger og en række uddannelsesinstitutioner henvist til, at det efter en vedtagelse af lovforslag nr. L 78 om ændring af AUF-loven m.fl. vil være muligt at indføre deltagerbetaling på alle AUF-finansierede uddannelser, herunder EUD-enkeltfag. Endvidere vil undervisningsministeren inden årsskiftet søge at løse de konkurrencemæssige spørgsmål mellem aftenskoleområdet og blandt andet VUC, som vil kunne opstå på baggrund af nærværende lovforslag."

Lovforslaget er desuden et led i regeringens ønske om at sikre amtsråd og kommunalbestyrelser større frihedsgrader og ligger i forlængelse af regeringens aftale med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2003.

Forslaget indebærer samtidig en opfyldelse af regeringens handlingsplan for regelforenklning og administrative lettelser, punkt 154.

2. Lovforslaget indhold

Efter forslaget indføres der en minimumsgrænse for deltagerbetaling, der nu skal omfatte alle fag, og loftet for deltagerbetaling planlægges hævet. Endvidere gør forslaget det frivilligt for amtsrådene om de ønsker at nedsætte lokalråd. Samtidig åbnes der mulighed for at den gældende forpligtigelse til at udbyde kernefag to steder i amtet, jf. gældende avu-lov § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 1., kan opfyldes ved oprettelse af to afdelinger tilknyttet en hovedadresse, uden der behøver foregå undervisning på denne adresse.

Forslaget indebærer, at det påhviler det enkelte amtsråd at kræve deltagerbetaling for alle fag i modsætning til den gældende lov, hvor visse centrale fag har været undtaget fra deltagerbetaling. Betalingsens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren. Minimums- og maksimumsbeløb for deltagerbetalingen vil blive fastsat ved bekendtgørelse og vil for 2003 med virkning fra den 1. januar 2003 være henholdsvis 300 kr. og 900 kr. pr. fag. Der indføres således en minimumsgrænse for del-

tagerbetalingen på niveau med det hidtidige gebyr, som bortfalder.

Med lovforslaget bevares princippet om frit optag til kurserne, men de ændrede bestemmelser om deltagerbetaling forbedrer amternes mulighed for at styre efterspørgslen gennem adgangen til at fastlægge deltagerbetalingen i det foreslåede interval fra 300 – 900 kr. Amterne får således mulighed for at foretage en prioritering af fag med henholdsvis lav og høj deltagerbetaling.

Samtidig foreslås det, at deltagerbetaling for fire basale avu-fag dansk, engelsk, matematik, samt dansk som andetsprog fastsættes til kr. 100 pr. fag, således at helt basale uddannelsesforudsætninger stadig kan erhverves af alle uanset økonomisk formåen. Fagene får dermed en deltagerbetaling, der er lavere end det nuværende gebyr. Disse fag har en særlig prioritet i regeringens handlingsplan for bedre uddannelser og i de reformovervejelser, der for tiden pågår vedrørende folkeskolen og hf, og sikres efter forslaget en særlig gunstig position blandt VUCernes fagtilbud. Et godt fundament i disse fag er en helt nødvendig forudsætning for videre uddannelse. I de tre først-omtalte fag tilegner kursisten sig viden, indsigt og færdigheder, der må anses som basale og grundlæggende for tilegnelsen af viden, herunder i andre fag. Faget dansk som andetsprog blev oprettet i forbindelse med avu-lovens indførelse af hensyn til de to-sprogede kursister, der søger optagelse på VUC efter at have gennemført dansk-undervisning på sprogcentrene. På sprogcentrene sker sprogtilegnelsen med henblik på basal indføring i det danske samfund og grundlæggende indføring i dansk sprog og kultur. På VUC kvalificeres denne viden, som kursister har erhvervet sig, og de sproglige færdigheder, som er nødvendige, for at kursisten kan kvalificere sig til at gennemføre en uddannelse i Danmark og dermed blive fuldt integreret.

Efter gældende regler kan betalingen for kursister ikke overstige 400 kr. pr. fag for almen voksenuddannelse og 600 kr. pr. fag for studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne. For selvstuderende kan betalingen ikke overstige 300 kr. pr. fag. For følgende undervisning kræves der ikke deltagerbetaling:

1) Kernefag inden for almen voksenuddannelse: Dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag og tysk samt følgende tilbudsfag inden for almen voksenuddannelse: Dansk som andetsprog, historie og psykologi.

2) Studieforberedende enkeltfag for voksne: Biologi, dansk; herunder dansk for fremmedsprogede, engelsk, fransk, fysik, fysik/kemi, geografi, historie,

herunder historie for fremmedsprogede, kemi, matematik, psykologi, religion, samfundsfag og tysk.

3) Basisundervisning i edb-fag på almen voksenuddannelse.

I disse tilfælde opkræves et gebyr på 300 kr. samt for kursister, der optages på mere end ét studieforberevende enkeltfag inden for kursusåret, 100 kr. pr. fag ud over det første studieforberevende enkeltfag.

Endvidere indebærer forslaget, at det er frivilligt for amtsrådene, om de ønsker at nedsætte lokalråd. Samtidig åbnes der mulighed for, at den gældende forpligtelse til at udbyde kernefag til steder i amtet, jf. gældende avu-lov § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 1, kan opfyldes ved oprettelse af to afdelinger tilknyttet en hovedadresse, uden der behøver foregå undervisning på denne adresse.

Efter den gældende avu-lov skal der i et amt mindst være to VUC'er eller et VUC med mindst en afdeling. Efter forslaget kan et amtsråd i stedet opfylde kravet ved at organisere VUC'et i afdelinger, uden at VUC'et har undervisning på hovedadressen, hvor forstanderen har sit daglige virke. Centerrådet, jf. lovens § 16, vil være tilknyttet denne adresse. Der sikres fortsat et minimum af udbud, idet amterne i henhold til den under § 1, nr. 2, foreslåede ændring af lovens § 4, stk. 3, skal udbyde kernefagsundervisning enten på to VUC'er, et VUC og en afdeling som hidtil, eller på to afdelinger under ét VUC. Kravet om en daglig leder af en afdeling opretholdes, og forstanderen vil fortsat have det overordnede ansvar også for eventuelle afdelinger, hvorved fortsat forstås en aktivitet, som er adskilt fra hovedadressen, hvor forstanderen har sit daglige virke, og som er af en sådan størrelse, at der er en daglig leder med forstanderen som ansvarlig for det samlede VUC.

Amtsrådet skal fortsat overholde den grundlæggende forpligtelse, jf. gældende avu-lovs § 2, hvorefter amtsrådene skal sikre, at alle, der er fyldt 18 år, inden for en rimelig geografisk afstand kan modtage undervisning i henhold til denne lov. Amterne gives hermed mere fleksible muligheder for at tilrettelægge det samlede undervisningstilbud. Det forudsættes, at det samlede servicetilbud til borgerne ikke forringes. Ministeren vil fortsat have mulighed for at fastsætte nærmere regler for, hvad der forstås ved begrebet rimelig geografisk afstand. Der har ikke hidtil været behov for at udmønte denne bemyndigelse.

Efter forslaget vil det således være op til amtsrådet, om det enkelte voksenuddannelsescenter skal eller ikke skal være organiseret i afdelinger. Vælges afdelinger som organisationsform, vil det endvidere være

frivilligt, om en eller flere af afdelingerne skal have lokalråd tilknyttet, ligesom amtsrådet kan vælge at nedsætte lokalråd, der er fælles for flere afdelinger.

Hvis der oprettes lokalråd, skal sammensætningen ske i overensstemmelse med de regler, der fastsættes af ministeren i bekendtgørelsesform, idet der herved fortsat kan sikres den ønskede balance mellem interessenterne.

Gældende ret for tilbagebetaling af deltagerbetaling samt ydelse af støtte til deltagerbetaling

Efter forslaget foretages der ikke ændringer i reglerne for tilbagebetaling af deltagerbetaling eller ydelse af støtte til deltagerbetaling, men på baggrund af de foreslåede ændringer for deltagerbetalingen orienteres der nedenfor om gældende ret for støtte til og tilbagebetaling af deltagerbetaling.

Tilbagebetaling af deltagerbetaling

I den nuværende lovgivning om hf eksisterer en tilbagebetalingsordning, som indebærer, at amterne tilbagebetaler deltagerbetalingen til de hf-enkeltfagskursister, som gennemfører en fuld hf-eksamen eller særlige fagpakker, som er adgangsgivende til visse videregående uddannelser.

Nærværende forslag viderefører denne tilbagebetalingsordning, og hf-enkeltfagskursister, der gennemfører en hel hf-eksamen eller en adgangsgivende fagpakke, vil således fortsat være ligestillet med kursister, der gennemfører en fuld 2-årig hf-eksamen uden deltagerbetaling.

De nuværende gebyrer er ikke omfattet af tilbagebetalingsordningen. Med overgang til deltagerbetaling på alle fag, vil tilbagebetalingsordningen komme til at omfatte alle fag, som indgår i en samlet hf-eksamen eller en adgangsgivende fagpakke.

Forberedende voksenundervisning (FVU), jf. lov om forberedende voksenundervisning, lbkg. nr. 905 af 12. september 2000, udbydes som hidtil uden deltagerbetaling og berøres således ikke af udbredelsen af deltagerbetaling på voksenuddannelsescentrenes udbud af avu-fag og hf-enkeltfag.

Støtte til deltagerbetaling

Kursister, der opfylder betingelserne for at modtage statens uddannelsesstøtte (SU) til enkeltfagsundervisning (det vil bl.a. sige at kursisten har mindst 23 ugentlige undervisningstimer), kan modtage supplerende stipendium som tilskud til dækning af betaling for undervisning med op til 85 pct. af udgiften til deltagerbetaling, men ikke til gebyr.

Til uddannelsessøgende, der opfylder betingelserne for at modtage statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) til deltagelse i uddannelse efter lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., ydes SVU til deltagerbetaling svarende til den faktiske deltagerbetaling.

SU- og SVU-modtagere kan således få dækket deltagerbetalingen helt eller delvis.

Kursister, der modtager SU til deltagerbetalingen, vil blive almindeligt personbeskattet af denne ydelse. Kursister, der modtager SVU til deltagerbetalingen, vil ikke blive almindeligt personbeskattet af denne ydelse, såfremt den uddannelsessøgende har tilkendegivet, at uddannelsen er erhvervsrelateret. En SU-modtager, eller SVU-modtager såfremt uddannelsen ikke er erhvervsrelateret, som ønsker den likviditetsforbedring, der ligger i løbende at få udbetalt stipendiet til deltagerbetalingen, vil således til gengæld selv skulle udrede skatten af stipendiet i modsætning til de kursister, der selv udreder deltagerbetalingen og efterfølgende får refunderet den samlede deltagerbetaling fuldt ud efter gennemført eksamen eller adgangsgivende fagpakke, jf. nedenfor.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

De årlige merindtægter som følge af forslaget skønnes at udgøre ca. 75 mio. kr. Merindtægten er beregnet med udgangspunkt i antal holdkursister på avu og hf-enkeltfag i skoleåret 2000/2001 og herefter reduceret med den indtægt, der følger af den eksisterende gebyr/deltagerbetalingsordning. Der er i beregningen taget højde for, at aktiverede ledige samt revalidenters deltagelse i avu og hf-enkeltfag finansieres af henholdsvis kommunerne og AF. Endelig er der i beregningen af merindtægten taget højde for, at kursister, der tager en fuld hf-enkeltfagseksamen eller en fagpakke, kan få den indbetalte deltagerbetaling retur.

Halvdelen af de forventede årlige merindtægter tilfalder staten. Den anden halvdel tilfalder amterne samt Frederiksberg og Københavns Kommuner i overensstemmelse med praksis ved tidligere gebyræn-

dringer på området. Staten vil som følge heraf forvente at hjemtage et provenu på ca. 38 mio. kr. på årsplan.

Evt. adfærdsændringer, som følge af den øgede deltagerbetaling, er efter sædvanlig praksis ikke medregnet i ovenstående skøn.

Der forventes endvidere en statslig merudgift på ca. 11 mio. kr. som følge af, at der i medfør af lov om statens uddannelsesstøtte (SU) samt lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) kan ydes tilskud til deltagerbetalingen. Merudgiften vedrører primært tilskud i medfør af lov om statens uddannelsesstøtte og er skønnet med udgangspunkt i det antal elever på avu og hf-enkeltfag, der i dag modtager SU og SVU. De vil for hovedpartens vedkommende også modtage undervisning i et eller flere centrale grundfag, der hidtil har været undtaget for deltagerbetaling.

Lovforslaget vil betyde en administrativ belastning af SU-styrelsen i forbindelse med tildelingen af supplerende SU og SVU til deltagerbetalingen. Merudgifterne afholdes inden for Undervisningsministeriets egne rammer.

Der forventes ikke yderligere administrative konsekvenser, idet centrene allerede i dag opkræver deltagerbetaling.

Undervisningsministeriet vil optage forhandlinger med Amtsrådsforeningen samt Frederiksberg og Københavns Kommuner om de samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget på baggrund af de nyeste skøn. Forslaget indgår i regeringens regelforenklingsplan.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten og international ret i øvrigt.

Forslaget indeholder ikke EU- eller internationalretlige aspekter.

Vurdering af lovforslagets konsekvenser:

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/større udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Merindtægter på ca. 75 mio. kr. årligt heraf tilfalder halvdelen amterne, samt Frederiksberg og Københavns Kommuner	11 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Lovforslaget vil betyde en administrativ belastning af SU-Styrelsen. Merudgifter afholdes inden for Undervisningsministeriets egen ramme.
Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

8. Høring

En fortegnelse over hørte myndigheder og organisationer m.v. er vedlagt som bilag 1.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter forslaget vil det være op til amtsrådene, om et voksenuddannelsescenter skal organiseres i afdelinger eller ej. Det vil således fortsat være muligt at oprette afdelinger, og i så fald skal der være en daglig leder ved hver afdeling. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 2, samt de almindelige bemærkninger, afsnittet om afdelinger og muligheden for at oprette lokalråd i tilknytning til en eller flere afdeling(er). Indholdet af bemyndigelsen til at fastsætte regler om afdelinger er uændret.

Til nr. 2

Amtsrådet skal fortsat sikre et minimum af kernefagsudbud, enten ved to VUC'er, et VUC og en tilknyttet afdeling eller ved mindst to afdelinger.

Ændringen skal ses i lyset af regeringens aftale med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2003, hvorefter amterne skal sikres større fleksibilitet, uden at borgernes rettigheder forringes.

Amtsrådene vil herefter fortsat frit kunne vælge, om der skal være flere VUC'er i amtskommunen, og om de organiseres med eller uden afdelinger. Der henvises til de almindelige bemærkninger, hvor det omta-

les, at et VUC som noget nyt kan organiseres i afdelinger uden undervisning på hovedadressen.

Til nr. 3

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til gældende stk. 1, dog med ændringer som konsekvens af placeringen af de nyaffattede stk. 2-6

Til stk. 2.

Hidtil har betalingen været begrænset til "visse fag", hvorefter disse er blevet fastsat i en bekendtgørelse. I den gældende bekendtgørelse nr. 39 af 22. januar 2001 om gebyr og deltagerbetaling ved almen voksenuddannelse og studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne er det således fastsat, at der for følgende centrale grundfag ikke kræves deltagerbetaling:

1) Kernefag inden for almen voksenuddannelse: Dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag og tysk samt følgende tilbudsfag inden for almen voksenuddannelse: Dansk som andetsprog, historie og psykologi.

2) Studieforberedende enkeltfag for voksne: Biologi, dansk, herunder dansk som fremmedsprog, engelsk, fransk, fysik, fysik/kemi, geografi, historie, herunder historie for fremmedsprogede, kemi, matematik, psykologi, religion, samfundsfag og tysk.

3) Basisundervisning i edb-fag på almen voksenuddannelse.

For disse fag opkræves et gebyr på 300 kr. samt for kursister, der optages på mere end ét studie-forberedende enkeltfag inden for kursusåret, 100 kr. pr. fag ud over det første studieforberedende enkeltfag.

Den tilsigtede beskyttelse af kernefagene har imidlertid ikke været reel, da det enkelte amtsråd har kunnet fastsætte en deltagerbetaling på mindre end 300 kr., der svarer til gebyret.

Med forslaget udvides deltagerbetaling til at omfatte alle fag.

Ifølge lovforslaget fastsættes betalingens størrelse af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der fastsættes af undervisningsministeren. Minimums- og maksimumsbeløb for deltagerbetaling vil blive fastsat ved bekendtgørelse og vil for 2003 med virkning fra den 1. januar 2003 være henholdsvis 300 kr. og 900 kr. pr. fag, jf. dog bemærkningerne til stk. 3. Der indføres således en minimumsgrænse for deltagerbetaling på niveau med det hidtidige gebyr, som bortfalder.

Ligestillingen af kernefag og tilbudsfag er en administrativ forenkling. Kernefag har efter forslaget ingen betalingsmæssig forrang, men skal fortsat udbydes mindst to steder i amtet, jf. gældende lovs § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 1, som omtalt i de almindelige bemærkningerne.

Til stk. 3 og 4

Deltagerbetalingen for de tre basale avu-fag dansk, engelsk, matematik samt faget dansk som andetsprog lovfæstes til 100 kr. pr. fag. Disse helt basale uddannelsesforudsætninger kan derfor stadig erhverves af alle uanset økonomisk formåen. Fagene har en særlig prioritet i regeringens handlingsplan for bedre uddannelser og i de reformovervejelser, der for tiden pågår om folkeskolen og hf. Efter forslaget sikres de pågældende fag en særlig gunstig position blandt VUC'ernes fagtilbud. Deltagerbetalingen på 100 kr. foreslås reguleret hvert år med virkning fra den 1. august med satsreguleringsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10. Reguleringen sker på grundlag af det på regulerings tidspunktet gældende beløb for afrunding. Når reguleringen efter afrunding giver anledning til en forhøjelse eller nedsættelse af beløbet, bekendtgøres det af undervisningsministeren.

Til stk. 5 og 6

Bestemmelserne svarer til de gældende bestemmelser i stk. 3 og 5, idet der dog i stk. 5 er foretaget en konsekvensændring som følge af bortfaldet af gebyr.

Til nr. 4

Konsekvensændring som følge af indførelsen af en minimumsgrænse for deltagerbetaling.

Til nr. 5

Konsekvensændring som følge af bortfaldet af gebyr

Til nr. 6

Efter ønske fra Amtsrådsforeningen og som led i regeringens regelforenkling ophæves kravet om oprettelse af lokalråd. Det vil dog fortsat være muligt for amtsrådene at oprette lokalråd i forbindelse med en afdeling, hvis de lokale forhold tilsiger det. Som noget nyt kan et lokalråd være fælles for flere afdelinger. Amtsrådene gives hermed større frihedsgrader.

Til § 2

Til nr. 1

Ændringen følger af indførelsen af en minimumsgrænse for deltagerbetaling, jf. tilsvarende bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Til nr. 2

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 3

Konsekvensændringer som følge af bortfald af gebyret.

Til § 3

Til nr. 1

Forslaget træder i kraft 1. januar 2003 og har virkning for undervisning, der påbegyndes på eller efter denne dato. Kursister, der efter denne dato påbegynder undervisning efter avu- eller hf-loven, skal således betale den/de nye af amtsrådets fastsatte brugerbetalingssats(er) for de respektive fag. Loven tilsigter ikke at gribe ind i aftaler om modtagelse af undervisning, der er indgået før lovens ikrafttræden. Brugerbetalingssatsen for sådanne aftaler, vil derfor afhænge af den enkelte aftale mellem kursisten og VUC'et.

Til nr. 2

Med bestemmelsen indføres en satsregulering ganske tilsvarende den for § 17 i lov om gymnasiet gældende

Til § 4

Til nr. 1

Såvel avu-loven som hf-loven indeholder bestemmelser om, at en kgl. anordning kan sætte lovene i kraft for hhv. Grønland og Færøernes vedkommende.

Det færøske hjemmestyre har imidlertid ved lagtingslov overtaget sagsområdet "skolevæsenet" som særansvarlig med virkning fra den 1. januar 2002, og love vil derfor ikke længere kunne sættes i kraft for Færøerne ved en kongelig anordning.

Høringsliste

Amtsrådsforeningen	Rådet for Uddannelses- og erhvervsvejledning
Københavns Kommune	Rigsrevisionen
Frederiksberg Kommune	Danmarks Evalueringsinstitut
Gymnasieskolernes Rektorforening	Landssammenslutningen af kursusstuderende, LAK
Foreningen af private selvejende gymnasieskoler, studenterkurser og hf-kurser	Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, DGS
Foreningen af studenterkursusrektorer	Gymnasieelevernes Landsorganisation
Forstanderforeningen for VUC	Grønlands Hjemmestyre
Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere (LVU)	Kommunernes Landsforening
Direktoratet for Kriminalforsorgen	Det Centrale Handicapråd
Landsorganisationen i Danmark, LO	Rådet om almen voksenundervisning på grundlæggende niveau
Dansk Arbejdsgiverforening, DA	Voksenuddannelsesrådet
Gymnasieskolernes Lærerforening	Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte

Lovforslaget sammenholdt med gældende formulering

Gældende formulering

Lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre

§ 3.

Stk. 1. Almen voksenuddannelse tilbydes på de amtskommunale voksenuddannelsescentre, jf. § 12. Det enkelte voksenuddannelsescenter kan efter amtsrådets bestemmelse omfatte afdelinger. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om oprettelse af afdelinger under et voksenuddannelsescenter.

§ 4....

Stk. 3. I en amtskommune skal der udbydes kernefagsundervisning, jf. stk. 1, på hvert voksenuddannelsescenter. Er der i en amtskommune kun ét voksenuddannelsescenter, skal alle kernefag mindst udbydes ved dette og en afdeling, jf. § 3, stk. 1. Ministeren kan fravige denne bestemmelse, hvor det er begrundet i særlige geografiske forhold.

§ 6. Amtsrådene afholder de udgifter, der er forbundet med undervisningsvirksomheden på amtskommunale uddannelsesinstitutioner, der udbyder almen voksenuddannelse, jf. dog stk. 2. De undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, skal stilles til rådighed for kursisterne uden betaling, jf. dog stk. 3.

Lovforslaget

Lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

§ 1

I lov om lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 7 juli 2000, som ændret ved § 63 i lov nr. 145 af 25. marts 2002 og § 45 i lov nr. 418 af 6. juni 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 3, *stk. 1*, affattes således:

” Almen voksenuddannelse tilbydes på de amtskommunale voksenuddannelsescentre, jf. § 12. Et voksenuddannelsescenter kan efter amtsrådets bestemmelse være organiseret i afdelinger. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om afdelinger.”

2. I § 4, *stk. 3, 2. pkt.*, indsættes efter »og en afdeling«: »eller ved to afdelinger«.

3. § 6 affattes således:

”§ 6. Amtsrådene afholder de udgifter, der er forbundet med undervisningsvirksomheden på amtskommunale uddannelsesinstitutioner, der udbyder almen voksenuddannelse, jf. dog stk. 2-4. De undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, skal stilles til rådighed for kursisterne uden betaling, jf. dog stk. 6.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at amtsrådet for visse fag afkræver kursisterne betaling for at deltage i undervisning og prøver samt afkræver de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan bestemme, at kursisterne i begrænset omfang selv anskaffer undervisningsmidler.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at der kan afkræves kursister og selvstuderende et gebyr. Gebyrets størrelse fastsættes af ministeren, som også fastsætter nærmere regler om gebyrordningen.

Stk. 5. Indbetaling af gebyr, jf. stk. 4, eller deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at amtsrådet for alle fag skal afkræve kursisterne betaling for at deltage i undervisning og prøver og de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der fastsættes af undervisningsministeren, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. For fagene dansk, matematik, engelsk samt dansk som andetsprog udgør deltagerbetalingen 100 kr. pr. fag.

Stk. 4. Det i stk. 3 nævnte beløb reguleres hvert år med virkning fra den 1. august med satsreguleringsprocenten for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10. Reguleringen sker på grundlag af det på reguleringstidspunktet gældende beløb før afrunding. Når reguleringen efter afrunding giver anledning til en forhøjelse eller nedsættelse af beløbet, bekendtgøres dette af undervisningsministeren.

Stk. 5. Indbetaling af deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2 og 3, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan bestemme, at kursisterne i begrænset omfang selv anskaffer undervisningsmidler."

§ 14. Amdtterne træffer beslutning om:

1) Bevillinger til de amtskommunale voksenuddannelsescentre, jf. § 15.

2) Godkendelse af voksenuddannelsescentrenes udbud af tilbudsfag, jf. § 4, stk. 1, 2. pkt., og særlige fagtilbud efter § 4, stk. 2. Godkendelse sker på grundlag af dialogmøder med centerrådene.

3) Ansættelse og afskedigelse af forstandere.

4) Ansættelse og afskedigelse af lærere og andet personale ved den almene voksenuddannelse efter indstilling fra forstanderen.

5) Deltagerbetalingens størrelse inden for maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren, jf. § 6, stk. 2.

§ 15.

Stk. 2. Bevillingen til undervisningsvirksomheden inden for almen voksenuddannelse og prøveforberedende enkeltfagsundervisning til højere forberedelseseksamen fastlægges ud fra takster, der er fastsat af amtsrådet, og antallet af årskursister, der har betalt gebyr eller deltagerbetaling.

§ 16.

Stk. 2. Ved afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nedsætter amtsrådet lokalråd. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om lokalrådets sammensætning og beføjelser og om, at amtsrådet, hvor de geografiske forhold betinger det, kan beslutte ikke at nedsætte lokalråd ved en afdeling.

4. I § 14, nr. 5, indsættes efter ”inden for”: ”minimums- og”.

5. I § 15, stk. 2, udgår ”gebyr eller”.

6. § 16, stk. 2, affattes således:

”*Stk. 2.* Ved afdelinger, jf. § 3, stk. 1, kan amtsrådet nedsætte lokalråd. Et Lokalråd kan være fælles for flere afdelinger. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om lokalråds sammensætning og beføjelser.”

§ 2

Lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 179 af 15. marts 2002, som ændret ved § 4 i lov nr. 274 af 8. maj 2002, § 5 i lov nr. 275 af 8. maj 2002, § 66 i lov nr. 292 af 15. maj 2002 og § 54 i lov nr. 418 af 4. juni 2002, foretages følgende ændringer:

§ 19. Amdtsrådet træffer beslutning om:

- 1) bevilling til amtskommunens kurser og den økonomiske ramme for det enkelte kursus,
- 2) ansættelse og afskedigelse af rektor, jf. dog § 35. Ansættelsen sker, efter at Undervisningsministeriet har udtalt sig om, hvilke ansøgere der har de nødvendige kvalifikationer til at bestride stillingen,
- 3) ansættelse og afskedigelse af lærere og andet personale i øvrigt, jf. dog § 35. Ansættelse og afskedigelse sker efter indstilling fra rektor,
- 4) specialundervisning,
- 5) størrelsen af deltagerbetalingen for enkeltfagskursister inden for maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren, jf. § 29, stk. 2,
- 6) kursisters afholdelse af udgifter til undervisningsmidler, jf. § 29, og
- 7) kursets maksimale antal klasser samt det mindste antal kursister, kurset er forpligtet til at optage efter ansøgning.

§ 29.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, at amtsrådet for visse fag afkræver kursisterne ved studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne betaling for at deltage i undervisning og prøver samt afkræver de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren.

§ 29.

Stk. 11. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at kursister og selvstuderende ved studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne skal betale et gebyr for de fag, der ikke kræves betaling for, jf. stk. 2.

Stk. 12. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om gebyrordningen, jf. stk. 11, herunder om gebyrets størrelse.

1. I § 19, stk. 1, nr. 5, indsættes efter ”inden for”:
”minimums- og”.

2. § 29, stk. 2, affattes således:

”*Stk. 2.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, at amtsrådet for alle fag skal afkræve kursisterne ved studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne betaling for at deltage i undervisning og prøver og de selvstuderende betaling for at gå til prøve. Betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for minimums- og maksimumsbeløb, der er fastsat af undervisningsministeren.”

3. § 29, stk. 11-14, ophæves, og i stedet indsættes:

”*Stk. 11.* Indbetaling af deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver.

Stk. 12. Reglerne i stk. 2-11 finder ikke anvendelse, hvor der i øvrigt er fastsat bestemmelser om betaling for undervisningen.”

Stk. 13. Indbetaling af gebyr, jf. stk. 11, eller deltagerbetaling for det pågældende fag, jf. stk. 2, er en betingelse for at kunne deltage i undervisning og prøver.

Stk. 14. Reglerne i stk. 2-13 finder ikke anvendelse, hvor der i øvrigt er fastsat bestemmelser om gebyr eller betaling for undervisningen.

Til lovforslag nr. L 33. Skriftlig fremsættelse (10. oktober 2002)

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Deltagerbetaling, lokalråd m.v.)

(Lovforslag nr. L 33).

Lovforslaget er et led i regeringens ønske om at sikre amtsråd og kommunalbestyrelser større frihedsgrader og ligger i forlængelse af regeringens aftale med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2003.

Efter forslaget indføres der en minimumsgrænse for deltagerbetaling, der nu skal omfatte alle avu- og hf-enkeltfag, og loftet for deltagerbetaling planlægges hævet, undtagen for avu-fagene dansk, matematik og engelsk samt dansk som andetsprog, for hvilke forslaget indfører deltagerbetaling på 100 kr. pr. fag. Erhvervelse af helt basale uddannelsesforudsætninger sikres derfor efter forslaget en særlig gunstig position blandt VUCernes fagtilbud.

I medfør af lov om statens uddannelsesstøtte samt lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) kan der ydes tilskud til deltagerbetalingen. Det undersøges nærmere, om det er muligt at fritage det supplerende stipendium som tilskud til dækning af deltagerbetalingen for beskatning.

Som konsekvens af den ændrede deltagerbetaling ophæves betalingen af gebyr. Med ændringerne vedrørende deltagerbetaling opfyldes samtidig et løfte afgivet tidligere på året. Af betænkningen til lovforslag nr. L 79, fremsat den

30. januar 2002, nu lov nr. 149 af 25. marts 2002, fremgår det, at undervisningsministeren for at imødekomme kritik af, at lovforslaget ville føre til konkurrenceforvridning mellem folkeoplysende foreninger og en række uddannelsesinstitutioner, henviste til, at det efter en vedtagelse af lovforslag nr. L 78 om ændring af AUF-loven m.fl. ville være muligt at indføre deltagerbetaling på alle AUF-finansierede uddannelser, herunder EUD-enkeltfag. Endvidere fremgår det, at undervisningsministeren inden årsskiftet ville søge at løse de konkurrencemæssige spørgsmål mellem aftenskoleområdet og blandt andet VUC, som vil kunne opstå på baggrund af lovforslaget. Dette sker ved nærværende forslag.

Forslaget indebærer samtidig en opfyldelse af regeringens handlingsplan for regelforenklning og administrative lettelser, punkt 154, hvor der lægges op til øget frihed for amtsrådene til at indrette VUC-strukturen i amterne.

Forslaget gør det frivilligt for amtsrådene om de ønsker at nedsætte lokalråd i tilknytning til afdelinger. Et lokalråd kan endvidere være fælles for flere afdelinger.

Samtidig åbnes der mulighed for, at den gældende forpligtelse til at udbyde kernefag to steder i amtet, jf. gældende lov om almen voksenuddannelse og voksenuddannelsescentre § 4, stk. 3, jf. § 3, stk. 1, kan opfyldes ved oprettelse af to afdelinger tilknyttet en hovedadresse, uden der behøver foregå undervisning på denne adresse.

Lovforslaget skønnes som udgangspunkt at indebære årlige merindtægter på ca. 75 mio. kr. Halvdelen af de forventede årlige merindtægter tilfalder staten. Den anden halvdel tilfalder amterne samt Frederiksberg og Københavns Kommuner i overensstemmelse med praksis ved tidligere gebyrændringer på området.

Der forventes endvidere en statslig merudgift på ca. 11 mio. kr. som følge af, at der i medfør af lov om statens uddannelsesstøtte samt lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) kan ydes tilskud til deltagerbetalingen.

Loven træder i kraft den 1. januar 2003.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.